

Parlam amb en **Pere Polo**, sobre el conflicte que viu el món educatiu de les Illes Balears des de fa tant temps i d'altres qüestions de l'àmbit social i sindical

Secretaria Ensenyament Públic STEI

Entrevistam en Pere Polo en les dates anteriors al Primer de maig, amb una ciutadania que sembla viure al marge del que aquest dia es commemora, tot i ser treballadores i treballadors...

Molta gent, fins i tot d'entre els que aniran a la manifestació, no sap què significa el Primer de maig, una jornada festiva però també de lluita i de reconeixement de la feina feta en defensa dels drets de la classe treballadora, en record dels fets de Chicago, quan es reclamava una jornada laboral

de vuit hores, entre moltes altres demandes.

Per què creus que hi ha tanta manca de memòria històrica, també en aquestes qüestions?

Pens que ens ha faltat pedagogia, i una formació sindical adequada a l'abast de la majoria de la població. La gent ha de saber els anys de lluita que des dels sindicats s'han viscut, com sorgiren en el seu moment de naixença, i quina feina han pogut fer fins ara, en què vivim uns moments de molta conflictivitat, amb uns retalls duríssims en tots els sentits. També crec que no ajuda a cohesionar la classe treballadora veure la desunió de les organitzacions sindicals quan, de vegades, sembla que cadascú tira pel seu vent.

Les condicions laborals han canviat molt en poc temps.

D'això en som prou conscients?

Hem de tenir molt clar que hem de tornar sortir al carrer, el Primer de maig i els dies que calguin, perquè la ciutadania reclami allò que li han robat, després de molts anys de lluita i sacrifici. En altre temps s'assoliren fites tan importants com la jornada laboral de vuit hores, o un salari digne per als treballadors amb el qual poder viure d'una manera solvent. Avui veim que tot això s'ha perdut, i que es fan contractes en què figura damunt el paper que es fan tres i quatre hores a la setmana, però a efectes pràctics se'n fan moltes més, i el pitjor de tot que no es cobren. L'escriptor Eduardo Galeano deia que els horaris de les jornades laborals dels treballadors d'avui són com aquells rellotges que pintava en Dalí, que es dilataven i podien créixer tant com es volia, sense cap tipus de límit;

però també sense cap tipus de dret.

Quin creus que ha de ser el paper dels sindicats avui dia?

Els sindicats eren, en el moment de néixer, i són avui dia una agrupació de persones que s'ajunten per a defensar els interessos laborals, socials i polítics d'un determinat col·lectiu; a més de dissenyar el model de societat que es vol construir. Amb el pas del temps, des de l'any 1978 fins als nostres dies, hem comès l'error de convertir-nos, els sindicats, els partits polítics i moltes altres organitzacions, en simples gestors. I hem deixat de fer política, de tenir sempre en el nostre full de ruta la cosa pública, la transformació de la societat. Hem de recuperar el sentit de la lluita i de la reivindicació, un fet que també serà difícil, perquè venim d'un temps, no tan llunyà, en què es podien aconseguir coses, com acords de millora per als diferents sectors laborals, sense molta mobilització.

Quins creus que són els motius de la baixa participació de la població en les eleccions, per exemple?

Un primer factor podria ser, com et comentava abans, el

fet d'haver confós política i gestió. En els inicis de la Transició l'assistència als mitjans dels polítics era massiva, un fet que ara ha canviat per complet. La política s'ha convertit en un espectacle, en una posada en escena buida de contingut, en la qual el candidat o la candidata només estar pendent de dir la frase del dia en el moment en què els informatius emeten les seves paraules en directe. Aquest fet, la submissió als mitjans de comunicació de masses, ha buidat de contingut els seus missatges, i això a la gent no li arriba, perquè veu que no xerren del seu dia, dels problemes que ha d'afrontar.

Un altre motiu que consider que és vital és el fet de la manca de participació, el descuit absolut que amb el temps s'ha fet de la pedagogia de la participació, que s'aprenia i es practicava ja a l'escola, en la qual es posaven els fonaments d'una autèntica democràcia. Amb el pas del temps ens hem acomodat i hem descuidat tots aquests aspectes perquè ens ha resultat més còmode. És més complexa si volem escoltar els altres, tenir en compte els seus punts de vista, admetre opinions diferents a la nostra; l'exercici de la democràcia du més feina.

Quina valoració fas de tot el que s'ha viscut en el món educatiu de les Illes Balears al llarg d'aquest curs?

S'ha de reconèixer que fa un temps que ha començat a tenir alguns símptomes de desgast, però en faig un balanç molt positiu de les reivindicacions. La vaga, socialment, s'ha guanyat. Hem tengut el recolzament d'una gran part de la societat: pares, mares, fins i tot batlles del Partit Popular s'han manifestat en contra del Decret de Tractament Integrat de Llengües i de les retallades del nostre sistema educatiu. Ha estat una mobilització sense precedents.

En les mobilitzacions que s'han produït a les Illes, les assemblees de docents han estat un element clau. Cal que els sindicats recuperin el component assembleari?

Sense cap dubte. Els sindicats s'han de revitalitzar, ser més participatius. En els nostres inicis, tots érem assemblearis. Més endavant es va donar el debat de si s'havia de passar a una organització més estructurada, que funcionés d'una manera més estable. Alguns sindicats optaren per aquest model, mentre que altres, com els STEs, ens hi vàrem oposar.

Hem de tornar a l'essencial. I una peça fonamental, que des de l'STEI sempre hem potenciat, són les assemblees de centre.

Creus que la vaga continua sent una eina de lluita vigent a dia d'avui?

Sí, pens que segueix vigent, però també hem de cercar nous camins. La vaga implica generar un caos, però aquest es pot crear de diferents maneres. Per exemple, amb la protesta al carrer. És una manera d'erosionar i fer pressió damunt els que han de prendre les decisions. Però cal que siguem constants; a vegades som massa fogosos i volem que tot se solucini en un dia, i això no pot ser.

Malgrat les accions que s'han dut a terme, que han estat molt nombroses, i el gran recolzament que el sector educatiu ha tengut, no s'ha aconseguit cap canvi significatiu en les polítiques del Govern de Bauzá. Quins creus que ha estat el motiu?

El Govern de les Illes Balears té instruccions clares per part de Madrid de no cedir. Perquè tot el que ha passat aquí és un experiment de la LOMCE, que també s'aplicarà

a partir del curs que ve per imposició. Som com uns conillets d'Índies: es vol veure fins on aguantarà el professorat. La sensació que tenc és que estam davant un dic i que la paret no es mou. I aquesta immobilitat és la que està generant desgast en el moviment reivindicatiu, tot i que encara confio en poder revertir la situació.

En el seu moment, a l'assemblea d'afiliats de l'STEI del passat 2 de setembre, expressares els teus dubtes en relació a l'èxit d'una vaga indefinida. Per quins motius?

El problema de la vaga indefinida és que genera molt de desgast. Es comença molt bé, però a mesura que avança costa resistir. La meua proposta, i també la de la Comissió Executiva de l'STEI i del seu Consell Plenari d'Ensenyament, era fer una vaga intermitent, amb aturades d'un o dos dies a la setmana; un fet que hagués possibilitat perllongar durant més temps la protesta. Així tot, tres setmanes de vaga indefinida és una fita històrica. El nostre repte ara és com es dóna continuïtat a les mobilitzacions.

No podem perdre de vista que cada cop més la globalització ho acapara tot. En un escenari com l'actual, creus que el sindicalisme ha de ser internacional?

Sempre s'ha de ser internacional, hem de ser solidaris els uns amb els altres. Els dirigents polítics, que representen el poder econòmic, ja es cuiden prou que això no passi. Amb les deslocalitzacions, la classe treballadora, fins i tot d'una mateixa empresa amb distintes filials, competeixen entre ells. Aquest és un gran problema.

Com es poden reforçar els vincles internacionals entre les treballadores i els treballadors?

Ens hem d'ajudar en les diferents lluites que lliuram. Per exemple, des de l'STEI seguim molt de prop les protestes del sector docent a Guatemala, i els hem fet d'altaveu; cosa que ha tengut repercussió en les seves reivindicacions. Fins a les Illes Balears també ens han arribat mostres de solidaritat dels sindicats de l'Amèrica Llatina. Tenim clar que compartim una lluita i un objectiu comú: una educació pública i de qualitat. En el cas de la vaga indefinida que es va dur a terme a les Balears, l'STEI en va fer una difusió internacional que va suposar que tant a l'Amèrica central com a Sudamèrica es conegués el conflicte educatiu de la nostra Comunitat autònoma.

Has conegut els efectes del neoliberalisme i de les polítiques d'austeritat a l'Amèrica Llatina. Quines conseqüències ha tengut el seu impacte?

Sobretot ha suposat més pobresa per a la majoria, i un augment desorbitat de la riquesa a mans de cada vegada menys gent. Amb les privatitzacions que allà s'han fet, els serveis públics i socials han quedat reduïts a la mínima expressió; n'hi ha prou amb comprovar, per exemple, el que ha succeït amb les Aerolíneas Argentinas, o amb la pràctica del "corralito"... Hi ha un documental molt bo que es titula "Memoria del saqueo" que explica molt bé tot el que ha passat, de com s'ha malmès la riquesa d'Argentina, o de com han actuat els bancs; una situació molt semblant del que després hem vist que succeïa a Grècia.

Com vares viure l'esclat de les mobilitzacions el passat mes de setembre?

Com a conseqüència del gran descontent que el sector educatiu vivia des de fa més de dos anys, es va produir el gran esclat de la vaga indefinida. En aquest context, cal recordar que la posada en marxa de l'Assemblea de Docents va néixer dels propis sindicats, perquè es pogués recollir millor l'opinió del professorat i les seves propostes de lluita. Després que l'assemblea d'afiliats de l'STEI va manifestar el seu suport a la vaga indefinida, el passat 2 de setembre, hem anat cos a cos amb la resta de convocants en tot moment, a favor de l'èxit de la vaga, al peu del canó, posant per davant de tot la unitat d'acció.

Com es podria resoldre el conflicte que des de llavors vivim?

Hauríem de ser capaços d'arribar a un gran pacte per l'educació, però no a qualsevol preu. Tot i que és molt difícil que això es pugui produir, en el moment de crisi que en aquests moments patim. A més, també hauríem de tenir en compte què entenem per educació de qualitat cada un dels actors que som cridats a la signatura d'aquest gran acord, que hauria d'estar per damunt de les majories que es donen en el Parlament de les Illes Balears, o del partit que ostenta la presidència del Govern de l'Estat espanyol.

Davant la frustració i el desànim de molta gent que diu que les mobilitzacions no han servit per a res, què els diries?

Que hem aconseguit donar a conèixer arreu del món el conflicte educatiu que

encara patim a les Illes Balears, per culpa d'un Govern autoritari que no vol donar cap passa que faci possible la resolució de les divergències i del profund malestar que viu tota la comunitat educativa. Que no ens podem resignar a baixar els braços i a donar-nos per vençuts.

Havies conegut mai, al llarg de la teua extensa experiència, una Administració amb tan poca voluntat d'escoltar el sector?

No havia topat mai una gent tan intransigent, amb una intenció tan clara i perversa de crear conflictes, amb un únic i malèfic objectiu: fidelitzar el vot d'aquells sectors de l'electorat més hostils a la nostra cultura i a una bona escola pública, laica i en català. El president Bauzá ho va dir clarament a una sessió del Parlament, no és el seu model d'escola, el Partit Popular i la FAES fan feina per un altre tipus d'escola i de centres. Aquests suposats negociadors de la Conselleria han romput tots els canals de comunicació, no han volgut cedir en res, tot ho volen imposar. En tots els altres sectors han reculat en alguna de les seves propostes, en educació ni la més mínima concessió.

Acabam la xerrada amb en Pere Polo sabent que l'estona de conversa que hem mantengut amb ell ens podria ocupar hores i hores, i que hem deixat moltes qüestions d'interès sense tractar. Plana per damunt de tot, la voluntat d'aconseguir que el Govern de José Ramón Bauzá baixi de la seva supèrbia i s'avingui a negociar amb el món educatiu una solució a aquest conflicte que fa tan temps que dura. ■